

kazetenn ar stourmoù e breizh

bremañ

niv. 2 gouere-eost 1980 5lur

Pennad digerinñ

"UR GAZETENN C'HOAZH I" A LAVARO LOD.
 "YA I UR GAZETENN C'HOAZH" A LAVAROMP.
 DAoust hag emomp o vont da gleann pa chom keñ
 dister, niver ar c'hazetennou brezhonek e-barzh
 mor ar galleg o vezur ac'hanomp bemdez.
 "YA I RAK AR GAZETENN, AR JOURNAL PE AR GE-
 LAOUENN (E-GIZ MA LAVARER IVEZ DIWAR AR POZ "KE-
 LOU") A FELL DEOMP SEVEL N'EUS KET ANEZH
 C'HOAZH.
 HA PERAK, ABALAMOUR DA BETRA (DAM BE'R) UR
 GAZETENN "SKRIVET" P'EMAN AN HOLL O TREIN O DAOU-
 LAGAD HAG O DIVSKOURN WAK-DU AR "SELLED HA KLE-
 VED" (KLEV-GWEL) PE "AUDIO-VISUEL", E-GIZ MA LAVA-
 RER EN GALLEG.
 E GWIRIONEZ, ER BED A-VREMAN, EO C'HOAZH AR
 GAZETENN AR BEVEG A RO AR MUIAN A FRANKIZ
 DEOMP : AN AESAR DA SEVEL, AN AESAR DA SKIGNAR (DA
 GAS A BEP TU), KUIT A GAOUT LEZENN MONOPOL AR
 PENKO BRAS C'HOAZH WAR HON CHOUG, GANT UR GAZE-
 TENN E C'HELL AL LENNER MONT WAR E BOUEZ, SORJAL
 "BARZH AR PEZH TO SKRIVET, LENN ADARER PA BLIJ
 GANTAR, N'EO KET MANY PENN-DA-BENN C'HOAZH MARE
 AN TRAOU SKRIVET. GREOMP NE VARO KET DRE ZIFENN
 AR SKRIVAR EN AMZER AN "ORDINATEUR" (PE URZHI-
 TARR) HAG AN TELE KREIZENNET (SARTRALIZET) RAK
 EMOMP MARTEZE O TIFENN IVEZ UN TAMM FRANKIZ.
 N'EO KET PEDURSAVET C'HOAZH "BREMAM" HO KAZE-
 TENN VREZHONEG NEVEZ, MET LARSET MAT EO I "BREM-
 AM" A VO AR PEZH A RAIMP ANEZH, KOUZL LENNERIEN
 HA "KAZETENNERIEN" I RAK, TOUT, E C'HELLOMP BEZAN
 KAZETENNERIEN "BREMAM" MA FELL DEOMP, O REIR KE-
 LEIER, O PA SKRIBOUD, FOTOUIO (LUC'HSKEDDENNOU) E
 BREZHONEG CHIK.
 MEUR A HINI EN EM C'HOULENN MOARVAT PENAOZ
 EO BET CHOAZET ANV "BREMAM". MET PIV OAR ?
 "BREMAM", DA GENTAN, PEGOWIR EO UR GAZETENN
 A GELEIER A FELL DEOMP SEVEL, EZKOMM HON EUS, NI,
 BREZHONEGIERIEN, LENN EN HON PARLANT, (EN HON
 VEZH), AR PEZH A C'HOARVEZ ER VRO HA DRE AR BED,
 O TREMEN AN ALIENAR HEP AR C'HELLOUENNOU GALEK.
 HA SETU PERAK N'EO KET HOR PAL DONT ER-MAEZ
 BEP MIZ PE BEP EIL MIZ, MET BEP PEMZERTEZ, BEP
 SIZHON HA REMDEZ ZOKEN, GANT MA NE VO KET MANY
 AR BREZHONEG ARAOK I LAVAROUT A REOMP : POSUBL EO
 GANEOC'H HOLL I MET N'EUS KET AMZER DA GOLL.
 "BREMAM" IVEZ PEGOWIR N'EO KET WARC'HOAZH E
 VO POENT CHERCH AN TRAOU. BREMAN E RANKOMP KO-
 MARS, KREGIC E-BARZH. PA'Z EO BET SAVET "DIWAN" NA
 PUEI A DUD A LAVARE E OA RE ABRED, NE OA KET PO-
 SUBL C'HOAZH ? MA NE REOMP KET AR PAZ KENTAN

HIZIV, DAoust HAG AESOC'H E VO WARC'HOAZH ? BREMAN
 EO BET LARSET AR SKOLIOU BREZHONEG, MET, NA PEZEN
 PAOUR EO AR C'HELLOUEN BREZHONEG C'HOAZH I SAVOMP
 ETA HOR JOURNAL "BREMAM", KROGET GANTAR ETA.
 BEVAR A RATIO "BREMAM" MA FELL D'AR VRETONED BEVAR
 E BREZHONEG-BEMDEZ, RAK AR C'HELLOUEN ZO LOD EUS
 AR VUEZ A-HIZIV.
 "BREMAM" C'HOAZH PEGOWIR EO BREMAN E RANKOMP
 BEVAR, PEGOWIR N'HELLOMP KET GEDAL, PE C'HOZTOZ
 BEPERED AN ANTRONZ BUIZHODUS, GANT AR PEZH A
 REOMP HIZIV, GANT AR PEZH OMP HIZIV AN HINI EO E
 SAVOMP BEP WARC'HOAZH. BREMAN EZ EUS BRESTONED A
 FELL DIZHO BEVAR E-BARZH O BRO E-GIZ BRESTONED, NE
 ASANTOMP KOLL NAG O VEZH, NAG O C'HULTUR, NAG O
 GOUNID-BARA, EVITTO "VEZ SAVET "BREMAM", EVIT MA VO
 UR LIAMM HAG UR BEVEG OUIZPEN DA ZERC'HEL MAT
 HA DA VONT WAP-SAOK. EVITTO HAG EVIT TOUT AR RE A
 ZEDIO WAR O LERIC'H.
 SETU HAG ESPERANS HE DEUS "BREMAM" DA VEZAN
 HEXLEV (ECHO) AR VUEZ ; DA LARAT DA DREMEN E-
 BARZH FAMILH VRAS HE LENNERIEN HA SKRIVERIEN AVEL
 VOURRUS UR BOBL O VEZAR PE OCH H IJINAR MODOU NE-
 VEZ DA VEVAR, UR BOBL DIEUB EN HE SPERED O FIS-
 TARDAN LAS AR C'HELLOUEN OFISIEL O VOUGAR ANEZH.
 "BREMAM" PEGOWIR N'OMP KET EUS AR RE O DIJE
 C'HOANT ADKAVOUT AN AMZER DREMNET ; "O I NA PE-
 GEN BRAY E OA GWICHALL I" NANN, SUR, NE OA KET
 GWELLOCH GMEZARALL, PA VEZ, GWASKET WAR AN DUD
 KOUZL HA BREMAN HA GWASOC'H C'HOAZH MARTEZE.
 N'EO KET EN AMZER DREMNET E VEV AR VRETONED,
 HAG AR POLLOU ALL, MET BREMAN.
 "BREMAM" C'HOAZH... NAG A DRAOU A C'HELLPE
 KACHT PEP LENNER HA PEP KAZETENNER E DON E GALON
 HAG E SPERED.
 SETU ETA "BREMAM", RA VEVO I
 UN DRA AVAT A OUIZOMP : MA N'OMP KET COISET
 E BREZH DA GACHT DA MERUTAR UR GAZETENN A GE-
 LEIER E BREZHONEG HAG A ZEDIO ER-MAEZ BEV E BREZH-
 ONEG.
 BUHEZ HA KRESK "BREMAM" ZO STAG OUIZ BUHEZ
 AR BREZHONEG, GREOMP GANT "BREMAM" UR BEVEG A
 GASO WAP-SAOK AR BREZHONEG, BRIZIZ, BREMAN, LABOU-
 ROMP EVIT "BREMAM", O LENN ANEZH, O KOUMANTANT,
 O MERZHAR ANEZH, O SKRIVAR DIEZH, O RAK KELEIER
 AR VRO. GREOMP DEUS "BREMAM" HO C'HAZETENN DEOMP
 HOLL, UR GAZETENN A ZISKOUZEO HOR BUHEZ.

SKIPALH "BREMAM"

KOUMANTANTIT !
 ANV :
 ANV-BIHAN :
 CHOMLEC'H :
 KOUMANT-SKOAZELL : 50 LUR EVIT 6 NIVERENN
 KOUMANT REIZH : 25 LUR
 KOUMANT BROUJ ESTREN : 30 LUR
 KASIT GWERZH HO KOUMANTANT DA :
 BREMAN
 8 STRAED HOCHÉ
 35000 ROAZHON

**M'HO PEUS C'HOANT
 MONT E DAREMPRED
 GANT SKOL AN EMSAV**
 M'HO PEUS C'HOANT GOUZOUT HIROC'H DIWAR-BENN
 STOURMOU LIESSEURT, EMBANADURIOU, STAJOU
 SKOL AN EMSAV.
 SKRIVIT DA : SKOL AN EMSAV
 8 STRAED HOCHÉ
 35000 ROAZHON
 PELLGOMZIT D'AN : 30.90.15.

"Dispac'h sioul" ha referend

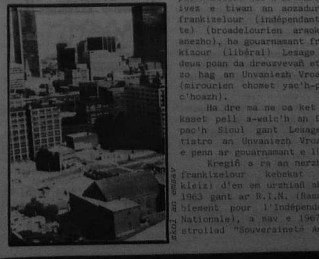

clation" gant René Levesque,
 hag a zeuz da vezañ ar Parti
 Québécois e 1968 ur vech ken-
 dennez gant ar P.L.R. "BREMAM"
 sul a reuz a vez gant hag an
 Unvaniezh Vrodel a cask kuit-
 tast ar gouarnamant e 1970
 evit lezel he flas d'ar
 gouarnamant frankizour neves-
 t.
 Muioc'h-mui a darzhaden-
 noñ a vez ivez gant Talbenn
 Dindalidenn Kebeg (FID). He-
 mañ avat a lako an Dispac'h
 Sioul en arvar pa lazho e miz
 Here 1970 Ministr al Labour,
 Pierre Laporte.
 Gouarnamant Kevedade-
 our ar C'hanada a lako neuz
 da dalvezout e lezennou
 gwaskaf hag an tu kleiz a vo
 ret dennez bevel e-pad ur
 pennad mat.
 Met, evit sioulant ar
 vicher politikel, e lak gouar-
 namant Orlawa ar galleg da
 eil yezh ofisiel e Kebeg e
 1972. Koll a ra ar P.Q. ar
 votadegoù abalamour d'ar
 holl d'ar pezh 'zo c'hoarve-
 z e 1970 gant an FID. Keme-
 t.

our na sioul) a oa e penn
 ar gouarnamant abao 1965.
 Menox Duplessis a oa sioul
 personelikel Kaniadall gant
 ar Gekik evit na oa dre vout
 ar frankiz koñ (ideologish-
 stad, religion ha...)
 Met abao penn kant ar
 bloavezhioù 50 e kroge dia
 ar pezh a vo savet war-lerc'h
 an "Dispac'h Sioul" a kaset
 en-dro d'ar holl gant into-
 lektuel, met skuit gant
 ideologish ar vicher hag ar
 vicherien. D'ar mare-se
 e kroge ivez an enavadik nicher-
 ourien hag e tison neuz
 nardhiol kant ar tu-kleiz.
 E 1960 eta eo atrollad
 frankizour (liberal) Jean
 Lesage (teotoc'h) ouzh gouar-
 namant Kevedadeour Orlawa
 -K'rbenn ar C'hanada) a genc
 penn ar gouarnamant, war se-
 nekralitad e ya neuz nuz
 politikel Bro-Beg, distag
 na teu da vezañ eus levezon
 (influence) an IJL, ar vob
 savandurel en eo zisapak
 muioc'h-mui dre ma vez roet
 lada d'ar brezhonikel
 hag d'ar vobdourien ar
 (progreziat).
 Kroget da vat eo an Dis-
 pac'h Sioul. Met d'ar mare-
 ivez e tiwan an enavadik
 frankizour (independantia-
 ta) (vobdourien ar vob
 anezho), ha gouarnamant Fran-
 kizour (liberal) Lesage en
 deus penn da dremnevat etre-
 zo hag an Unvaniezh Vrodel
 (nirouien chonet yac'h-peak
 c'hoazh).
 Ha dre ma ne oa ket bet
 kaset pelli a-velic'h an Dis-
 pac'h Sioul gant Lesage e
 fiatr ar Unvaniezh Vrodel
 e penn ar gouarnamant e 1960.
 Kregiñ a ra an nardhiol
 frankizour kement ha
 1963 gant ar P.L.R. (Hamm-
 lizenn) pour l'indépendance
 Nationale, a sav e 1967 ar
 atrollad "Gouvernement Asso-

gallig da yezh ofisiel e Ke-
 beg, hag kroue, pep breder
 a zis lezenn kinniget e gal-
 lig, ivez ar vobdourien
 evit ivez, o vont da vezañ
 beuz reuzet peñ reuzet al
 labour hag ar c'hoarve-
 z.
 Met d'ar mare-se e
 lako amerikan war o
 Bihan, e selhou Kebekik 'so
 ar savere chadenn e galleg,
 o skign ar d'ar sav
 dennoñ an teir chadenn
 c'hall.
 Ar galleg eo e so mui
 pe vut d'ar sav ar sav
 diviz politikel eo, mui
 kevaret.
 Al lezenn IJL, kinniget
 gant Camille Lévesque, a lak ar
 lenn Louarn

DIWAN : BREZHONEKAAT HA KENTAN-DEREZ

E-pad daou vevadh, d'ar Sadorn 21 ha d'ar Sul 22 a viz Even, eo en em gaves paotred ha marc'had Diwan hag ar c'hlozead skozell e-barzh Ti-Vekasodur Muc-de-Bretagne...

sur da vezad prest evit digeriñ skolioù-mamm, Diwan ne vije ket ganet c'hoazh. Deus un tu all, tud Breizhadez (ar Vevadeg) o deus lavaret e oa deus keuz dezho war-lerc'h, daomp bezañ digoret ar skolioù kentad-derez just pa oa tapet 6 vloaz gant ar vugale gentad...

Betra kenderc'hel da sevel skolioù nevez ? BREZHONEKAAT : LABOUR KENTAN DIWAN. Ar brezhonekaat a ranko bezañ ganet dre ar skolioù, oc'h ober war-dro ar vugale adal an nad bihanañ...

Un diviz enebet zo bet savet ar vevadeg-veur diwar-benn ar c'hlozead skozell. Kalz a dud a oa deus en o anv, Fellout a ras dezho e ve asoc'h evit keser parzh e-barzh buhez Diwan, ha dreist-holl pa vez trevadenn deus da zivout, e-giz, da skouer, prenañ liz evit skol treglonoù...

Diwan

SKOLIOU KENTAN-DEREZ ADAL MIZ GWENGOLO 1980. Gant ouzhpenn tri c'hlozead eo en dilennid (pe delved) so bet votet a-du gant sevel skolioù kentad-derez adal miz Gwengolo. Un nebeut tud, koulskoude, a soñje dezho e vije bet gwelloc'h gortez un tamm c'hoazh da velet da gentañ al labour gant harzh ar skolioù-mamm...

UR SKOLIOU C'HOAZH : BREZHONER AR VUGALE. Ur skolioù a chom c'hoazh alies war hent ar c'hentañ derez : brezhonerezh ar vugale an hini so ! N'eus ket soñjead d'ar vugale soub d'ar c'hentañ derez, da lavret eo da zeskif leun, skrievañ, kentad... ma n'int ket kap d'en em zibab na da zistripañ brezhonerezh kerdoude pe velloc'h eget gallez...

Met, ar skol hec'h-mañ n'hell ket ober kalz a dra na vez ar vugale pennañ da benn en gallez eo-maes gant al lod brasañ eus ar vugale. Ha buhez ur bugel bihan so stag da gentañ tout ouzh e familh, e dad hag e vamm. Nebeut a familhoù o kas o bugale da Diwan a ra ingal gant ar brezhonerezh er gR. Pe na ouzont ket mat a-walc'h, pe tam ebet, pe na gredont ket c'hoazh...

E-barzh pep kuzul-skol (pe kornet-skol) e vo pouezet muioc'h evit ma vo dezket pe burzekezh brezhonerezh gant ar gervad. Diwan, diouz he zi, a ranko ober kement tra evit skozellañ anezho. Evit-se emañ e soñj diwan klask labourat anabes gant strolladoù all a zalc'h da adreñz laka d'ar vugale vrezhonek e-barzh ar familhoù e-giz A.B.E.G. (Ar Brezhoneg er Gêr) pe e-barzh ar vugale skolañ pen-da-beñ, e-giz Skol An Emaev.

Esperañs 'do e teufe diwar al lizenn pe an drempred-se ul laka brezhonek gant adnav ar gevredigezh vrezhonek.

T. Louarn : Ar Brezhoneg er Gêr, Garmeng Huelloc'h - ar Menn 15 allée des Frégates 22000 SAINT BRIEG Pella. (06)3156613. Ur c'hamp a zo da vezad en hant-mañ evit familhoù brezhonegerien. Bevañ a ra pep familh en he zeltenn pe he c'harravanenn, dezhi da bremañ boued hag all...

Breman 4

T.L.

TIMBR DIWAN

An timbr-mañ gerc'het pemp tantim Arruigent, a zo bet graet get komite Skozell DIWAN AN ALRE. An timbr-se a c'hell lout peget doc'h ar go-lizenn-tizier e-tal an timbr stad. An dud a foel dezho endevout an timbr-se a c'hell skrievañ da Joel Le Baron, Ti Nehuc, KRAC'H, 56000 AN ALRE.

RADIO : SKINGOZ TELE : SKIMEL

D'al lun 10 a viz Even ez eas bet un abaden diwar-benn Breizh war 'Antenne 2', bet eus an douzadeg-hag al lav du, eus ar posteketrezh hag an deaveurezh penad (engel, diubad) hag eus un enklaskoù gant ar CNEO e maet. Gouzat a reomp e vo maet tost da vit an trashegnoù evit an douzadeg, hag emañ an enklaskoù diwar-benn an doare da sevel penad o priedid labour evit rumadoù pekerterien a-c'his nevez. Un dra en deus gouezet ac'hanon avat eo ar penad so bet larat diwar-benn Diwan : E gervision, o sellout ouzh an abaden e oa peadra da soñjal e oa skolioù Diwan skolioù burhadus : bugale o tontañ brezhoneg, o strolañ an natur war-vein, war ar maez pe war ar trashegnoù eus ar c'herrig hag ar bebhin ha 15 bugal d'ar muiad tout e-barzh pep skol. Hag an dra-se ne gont netra d'ar gerent, d'ar so. Brav-ter eo. Hag a gerent a c'hell mud-vevel en ur sevel skol dirak ar nor evit o bugale, tra ma kaset anezho, abred, aradk mont da labourat, trema ur skol diat 'le'h na vez bermet al gourdunioù vitan. Eizhade e vo kalz gouletoù evit mont a-barzh skolioù Diwan e-touez ar re o devo gwelet an abaden skimel. Met keareoc'h c'hoazh eo...

ar burhad egret na soñjal. Sellit 'ta : skozellat eo Diwan gant yalc'had ar c'hoazh, gant ar Chart Kallurel, hag ivez (met war-lerc'h) hepenk gant madoberourien. Der evit diwar-benn abaden ar c'hlozead skozellat da goust ar Chart : 10 milion lur kour, paos 10 \$ zoken eus ar penad so digredet ar skodent eus 10,5 da 10 milion lur kour gant. Der ebet evit lavret a oa bet digredet ar skodent eus 10,5 da 10 milion lur kour gant. Gouzat a reomp e vo maet tost da vit an trashegnoù evit an douzadeg, hag emañ an enklaskoù diwar-benn an doare da sevel penad o priedid labour evit rumadoù pekerterien a-c'his nevez. Un dra en deus gouezet ac'hanon avat eo ar penad so bet larat diwar-benn Diwan : E gervision, o sellout ouzh an abaden e oa peadra da soñjal e oa skolioù Diwan skolioù burhadus : bugale o tontañ brezhoneg, o strolañ an natur war-vein, war ar maez pe war ar trashegnoù eus ar c'herrig hag ar bebhin ha 15 bugal d'ar muiad tout e-barzh pep skol. Hag an dra-se ne gont netra d'ar gerent, d'ar so. Brav-ter eo. Hag a gerent a c'hell mud-vevel en ur sevel skol dirak ar nor evit o bugale, tra ma kaset anezho, abred, aradk mont da labourat, trema ur skol diat 'le'h na vez bermet al gourdunioù vitan. Eizhade e vo kalz gouletoù evit mont a-barzh skolioù Diwan e-touez ar re o devo gwelet an abaden skimel. Met keareoc'h c'hoazh eo...

Dileuridi TSAB e burez COUBAND, RENER FRB BREZH

D'ar Meurzh Kentad a viz Gouere, e tegereze eta Couband, rener FRB evit Breizh, dileuridi Talbenn Sevodur Arakour Breiz emañ adozidur sevedurid, sindikad ha politikel. TSAB en doa goulet evit gouzout da vat piv a zo kiriek eus stad treuzas an abadennoù brezhonek war FRB. Per Honore sekretour an talbenn a gouzout da gentañ eus politikel FRB a ra fae ha gomp ouzh ar Vrezhoneg : ne ra ket zoken FRB gant ar bruzadur a gaver e Chart. Couband a respontes, evit kustun, ne oa ket ad kiriek eus kement-se. Lavret en deus sikere e oa un dra vat ne vefe ket gouzlet kement a arc'hant d'ober abadennoù brezhonek ha na vez gouzlet d'ober roeb e gallez. Esperomp, esperomp, tud ! 'Ouzhpenn-se emañ 'reus ket a arc'hant gant FRB evit ober muioc'h ! Pa ouzer ez eus bet gant 20 milion goude warlene... Abenn ar fin, diouz pash o deus komprenet dileuridi TSAB, Couband, rener FRB Breizh, ne ren war netra, n' en deus gollad ebet da zivi...

sout peira 'so skiptet ha pe naos. E Paris eo e vez renet politikel FRB Breizh hag FRB ar rannvroioù all ivez hep nar. Kimigo 'zo bet graet eta gant TSAB, set skizh gant kement a feiz fall. Souezet eo bet un engae all e miz Gwengolo da velet ma vefe bet kaset kimigo 'zo da benn. E gervision, TSAB a zo o tont da vezh er fedol ar pezh a oa bet divize sevel gant ar Chart : ar c'hlozead allid war ar seled hag ar c'hoazh. Da c'hortoz e vimpni c'hoazh o sellout en hant-mañ ouzh abadennoù bet skiptet ur wech pe ziv dila, bet savet en un doare euzas koulz hag o klavout France Inter pa gartem selouo Radio Arork. Ouzhpenn a 200 lin 'so bet dastumet dila evit sevel e-maez politikel FRB. Ebet int bet d'an An Couband, lavret en deus ne oa ket kals. Respontet en deus dezho an Talbenn a komeris douzou all da zivpelañ e soñjod na ne oa ket a-walc'h.

T.L.

AR 'C'HELV-GWEL' PE 'SELLED HA KLEVED' ?

Gouzout a reomp pouez ar 'c'hlev-gwel' (audioson) er bed e-trevañ hag an implij a vez gant anezhañ gant ar gollou kreizener (strollad) e-giz-hin. Bro-'hali, evit ma soñje tout an dud maez tra ha penad bras Paris. Diwan, avat, zo an soñj da implij muioc'h-mui ar video er bedegedevit evit ar brezhoneg. Tud eus skol nac'ned o deus enrollat war kasetennoù video tout an abadennoù brezhonek treset war FR 3. Lakat a deus brezhoneg tresetadenn beus (desiras anid) evit plijadur ar vugale hag ar re vras. Evit reñz laka d'ar 'c'hlev-gwel' brezhoneg e vo prenet gant Diwan al lemmer kasetennoù video. Pep skol a gliko ur post-bez-hozh hepenk. Kimig a ra Diwan a vije gant kasetennoù all gant strolladoù all evit sevel filmoù ha lakat anezho da vale bro.

Arvester : Sausons, fruites. Kimigo 'zo bet graet eta gant TSAB, set skizh gant kement a feiz fall. Souezet eo bet un engae all e miz Gwengolo da velet ma vefe bet kaset kimigo 'zo da benn. E gervision, TSAB a zo o tont da vezh er fedol ar pezh a oa bet divize sevel gant ar Chart : ar c'hlozead allid war ar seled hag ar c'hoazh. Da c'hortoz e vimpni c'hoazh o sellout en hant-mañ ouzh abadennoù bet skiptet ur wech pe ziv dila, bet savet en un doare euzas koulz hag o klavout France Inter pa gartem selouo Radio Arork. Ouzhpenn a 200 lin 'so bet dastumet dila evit sevel e-maez politikel FRB. Ebet int bet d'an An Couband, lavret en deus ne oa ket kals. Respontet en deus dezho an Talbenn a komeris douzou all da zivpelañ e soñjod na ne oa ket a-walc'h.

T.L.

PETRA ED AR C'IV 'CODE SOLEIL' ?

E Bro-Chall so bet dastumet al lezennoù ha reolennoù a sell ouzh ar skolioù e-barzh ul levr, ar c'hi/Code Soleil' a so. Levr a reer e-barzh eus ur skol adalek ar mare ma vez douet FRB bouez en oad da vont d'ar skol, eus DIV familh da betek, evit rezev un dekaderezh. Hant e rander kentañ ouzh reolennoù ar skolioù. Tout ar vugale o deus e vloaz erak fin ar klovach ar rank rezev un dekaderezh. Met NIG KET BEZ MENE D'UR SKOL. Der e c'hell e vugale bezañ 'skolistaer' er gR gant forzh piv. Neuze e rank tud ar vugale dibaridit en ti-ti e reat war-dro o dekaderezh er gR.

T.L.

KEMENADENN

O Klask Skolierien (-ezad) emañ Diwan evit digeriñ skolioù all. Kaset tliournoù hag ho Curriculum Vitae da Sekretourya Kraiz Diwan Diwan TREDLORIOU 29414 LANNELEZ. 60 KAL GANT PAROIS AN BABAS.

Breman 5

SEASKA, C'HOAR HENAÑ DIWAN

P'emañ bremañ skolioù diwan war an hent mat e vije doennas, warbez, teurel ur sell ouzh he c'hoar henañ a zo o chon e Bro-Euskadi (Bro-Vask) hag a zo hec'h anv SEASKA (diatig C'HEASKA). (SEASKA : anv ar gevredigezh brevez lezet 1901 a vez strolllet enni an holl skolioù ikastola). Rak mas eus bet krouez skolioù diwan e oa er pennt kentañ diwar skouer broioù all, Kemere ha Bro-Euskadi divist-holl.

Arap gwelet penaos ha peur (pevare) ez eo bet krouet ar skoli gantañ ez vo distar (rta) gouzout un neubeut traoù, gouzout a rit e kaver a bep tu d'ar Pireneoù tud o kour senes yezh hag o deus bet senes istor betek 1859, ar bloz ma vo lakaet un tenn eus ar vro da vont gant ar spagnoliz hag an tenn all gant ar C'halladeg. Distar e vez anv eus Euskadi ar C'hristeiz hag eus Euskadi an Hanternoz, gorred Euskadi an Hanternoz a ya d'ober ur bespenn eus hini Euskadi en he fezh. E 1970 e oa 700 000 den o chon enni, da lavaret eo un dekedenn eus poblañs Euskadi.

Pet a dud a zo barrek

gavas e Arcangous e-barzh skolioù bet kempennet gant servioù an ti-kefr.

Er pennt kentañ e veze skolekiet menes seaska gant skolekierien ar skolioù publik met siwazh eo chechetet un tenn mat an traoù. Reoù 'zo, 'zo aut betek mont da vejet ar familhoù en o zi evit lavaret e oa gwelec'h deho lakaat o bugale er skoli c'hallek dre ma tapent dale sur-walc'h er skoli euskarek.

SKOLIOU O TIWANAR DRE AR VRO
War-lerc'h krouidigezh ar skoli gantañ ez eas tenn Kenañ an traoù. E 1970 e tinnas div ikastola nevez, unan e Baiona, eben e St Jean de Luz. Peder ikastola a vez savet e 1971 e St Palais, St Pie, Ciboure hag Hendaye, ha Hendaye just a-walc'h e vo klevet tud 'zo o lavaret e oa kompartien ha zoken, evit bezañ peurliesañ e kaver war o a penn Seaska. Penaos fi-zioùt bugale e tud e seurt-se ? E 1972 e vo digoret pemp ikastola all c'hoazh e Ascain, Igaritz, Istarre (Mauléon), Donibane Garasi (St Jean-Pied-de-Port) hag Hasparren, hini iatariz e vo sikouret gant ar penadur-rezhoù (autorités) met douget da se c'heller ket lavaret eo ar boliañs e-barzh ar jru evit c'hoazh, ikastola Litara e zo savete an arwezusañ (sybellige) eus an holl fe a zo bet digoret, evit Pobl Euskadi, dre ma eo an hini nemeti e Bro-C'heros (Coulé) e-lec'h ma n'eus ket kalz a dud a zo yac'han kren ha

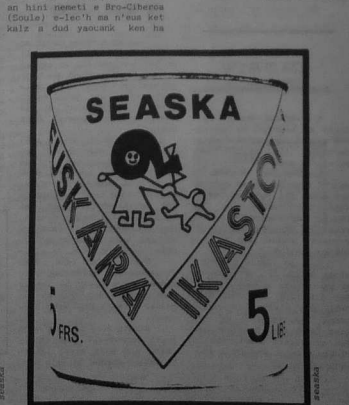
n'emañ ar yezh war he zalc'hoù. Euskolek e lizrare c'hoazh, e vo santet anet pegen anep e chom tud 'zo (tud ar '900 divist-holl) da venas ar skoli euskarek. Hag e Hasparren pa vo votet gant ar c'hoazh-der e-bez gousc'ho hag-af e vefe roet ur zal-c'had pe get d'an ikastola e vo implijet da arguzenn farguzet gant gant un c'hoazh-der nemet e oa an ikastola ur 'vir 'teppinere da seurt-se !!

E 1973 e tinnas dorioù an eil ikastola e Baiona hag e St Palais ha re an hini gantañ e Espeliste.

Hag e-giz-se, dilhac, ardrugere d'un nebeud Euskariz oc'h en en reñt gant del-c'hoazh, he deus kentañ bet SEASKA da vont war-roc' douget d'ar skolioù niverus-der-der-der. Lakaet war he hent gant ar gouarnamant, sindikadoù 'zo, ha pennoù bras ar vro alies.

En deiz a-hiriv ez eus 19 skoli-vann, 5 skoli kentañ deret hag er bloz a zro e vo lakaet evit ar vech kentañ en istor skour pobloù bihan an egnagou, ur "c'hoazh-der" k'lañ divestek. En holl ez eus war-dro 500 bugal en ikastoloù en Euskadi an Hanternoz. Meneget ouzhpenn ar 15 skolar-derer bennek a vez o feskik euskarek d'ar vugale e-lec'h ma n'eus ket a ikastola.

Mendez Kombeod

SEASKA

CHART AN IKASTOLOU

I AN IKASTOLA : PERAK EZ EUS ANEZH ?

ANAT EO D'AN HOLL EMAR AN EUSKAREG WAR AN DISKAR.

AR SKOL, DAOSTU D'AN NEBEUT KENTLOU EUSKAREG A VEZ GRAET ENNI, A ZALL'CH'HOAZH DA ZISTROU SEVENADUR AR VRO.

AR MASS-MEDIA, AR SKINGOMZ, AR PELLWEL, HAG ALL...NE VEZ KLEVET NEMET GALLEG GANTO.

EVIT AR GERENT HAG AR FAMILHOU E C'HELLER LAVARET EMAR IMPLIJ AR YEZH O TIGREKIR.

WAR VUANAT EZ EO RET AN ARGERZH-SE (PROCESUS) E-DOUS AR BLOAVEZHIOU DIMEZHAR HAG AMATOC'H. ANATAR EO PA SELLER OUZH AR RE YAC'HAN A RAO AR GEVREDIGEZH DA-ZONT, EVIT MONT ENEP D'AN DARVOUD-SE. N'HELLER KET BEZAR LADUEN KEN GANT UN NEBEUT KENTLOU, AMAR HAG ANONT ; RET EO IMPLIJOUT DOAREOU KRENN HAG EPEDUS, HA, N'EUS NEMET AN IKASTOLA A C'HELL KENNIG ANEZHIO EVIT AR MARE.

DA HEUL AN ARBEQU-SE EZ EO RET DROMP LAVARET CUIZHPENN PEZEN DEDENNIS EO DROMP YEZH HA SEVENADUR EUSKADI DRE O DIBARELEZH HAG O FIVINDIGEZH, GOUDE DA (HEREV) YEZHOURIEN AR BED A-BEZH O-UNAN. RAK N'EMAR KET AZE O PLEDIG GANT UR YEZH VARK, MET GANT UR SEVENADUR BEV-BUNEZEK, MOUEZH PEMDEZ UR BOBL EN HE FEZH HAG HE DEUS C'HOAZH DER-C'HELL D'HE PERSONELEZH HA D'HE SPESADELEZH (SPECIFICITE).

NEUZE UN IKASTOLA N'EO KET UR SKOL MA VEZ GRAET ENNI UN NEBEUT KENTLOU EUSKAREG, MET UR GREIZENN E-LEC'H MA VEZ SAVET AR VUGALE EN EUSKAREG, O WRIZIENNAN E YEZH HA SEVENADUR AR BOBL.

II PENAOS EZ A EN-DRO UN IKASTOLA ?

UR PERZH HOLLBOUEZUS (PRIMORDIAL) O DEUS KOMITEOU AR GERENT EVIT MERAN (GERER) HAG EVIT LAKAAT AN IKASTOLA DA VONT EN-DRO. ENNO E VEZONT BODET HAG E SOJ' D'AN HOLL ANEZHIO E SELL BUNEZ AR SKOL OUTO.

ASAMBLES EN EM GAV AN HOLL IKASTOLOU ER GEVREDIGEZH SEASKA. N'EO KET UL LIAMM A SUIJIDIGEZH MET UNAN A UNAMEIEZH, DRE MAZ EO FRAMMET EN UR MOD MA C'HELLER KENSKOAZELL E TISKOUER AR GEVREDIGEZH PEGEN NEZHUS HA KADARN EZ EO P'HE DEUS D'OVER GANT AR PENNOU BRAS. EMAR NEZH SEASKA EN HE DIAZEZ WRIZIENNET EO EN IKASTOLOU, DER M'EM EMT SANT RESPONTEK HA MA KEMER PERZH PEP HINI E BUNEZ AR GEVREDIGEZH.

III MUIOC'H A SKLERIJENN WAR AN IKASTOLOU.

OAD : DEGENERET E VEZ BUGALE ETRE 2 HA 6 VLOAZ ER SKOLIOU-MAMM RAK MAZ EO AR YEZH AR PENNAZ MOD DA ZIHPARER E BERSONELEZH, EZ EO DAV D'AR VUGALE DESKIR EUSKAREG EN IKASTOLA EVEL O YEZH DEZHO HA N'EO KET EVEL UR YEZH ESTRENN. E-GIZ-SE, ADALEK DAOU VLOAZ, E C'HELL UR BIGNI, DIORENN (DEVELOPPER) E BERSONELEZH EUSKARIZ OC'H EN BE ZISPAKAR EN UL LEC'H MA VO AES DEZHAN HEN OBER ; AN IKASTOLA, MOD ALL NE VEZ KET DEGENERET BUGALE YAC'HANOC'H EGET 2 VLOAZ (NEMET E DEGOUEZHIOU IS-PISIAL 'ZO GANT MA NE VEFE KET KONTROL DA INTEREST AR VUGALE ALL) EVIT MA VEFE EPEDUS AL LABOUR PE-DAGOELL. AN IKASTOLA N'EO KET UL LEC'H DA ZISAMPAR AR GERENT, N'EO KET UR SKOL 'LEC'H MA VEZ LAKAET BUGALE 'PEDOIRIN EZ EO RET-MAT LAKAET ANEZHIO EN UL LEC'H BENNAK. AN IKASTOLA KENTAR DEBEZ A ZEGEMER BUGALE ETRE 6 HAG 11 VLOAZ, RAK MAZ EO

BARREK UR BUGAL 6 VLOAZ A ZEU ER-MAEZ EUS AR SKOL-VAMM DA GAOZAL EUSKAREG, E CHOM C'HOAZH DI-KAUR E YEZH : RET EO HE C'HERVAAT DA HE FIVINDI-ASUR E YEZH ABE AR PEZH A VEZ GRAET EN IKASTOLA KENTAR DEBEZ. POZEAR A BEGOM EVIT MA NE GUTTE KET AR BUGAL AN IKASTOLA ARAOK 11 VLOAZ RAK KEMET-SE 'VJIE MONT ENEP OBEREZH AN IKASTOLA EN UN DOARE GHEVUS.

YEZH : DIVETZEK E VEZ BUGALE BON IKASTOLOU EN UN DOARE NATUREL DRE MA VEZ PEP TRA E GALLEG TRO-DRO DEZHO, MET N'EO NEMET DA 6 VLOAZ E VEZ DEGENERET AR GALLEG EN IKASTOLA, DA LAVARET EO PA GROC AR BUGAL GANT AR SKOL KENTAR DEBEZ. N'EO NEMET TAMB HA TAMB E-KERZ AR BLOAVEZHIOU SKOL KENTAR DEBEZ E VEZ DEGENERET AN EIL YEZH, DA LAVARET EO AR GALLEG. AR BLOAVEZH KENTAR N'EO NEMET DRE GOMZ E VEZ GRAET GANTI HA N'EO NEMET AN EIL BLOAVEZH E KROGER DA ZESKIN HE SKRIVAR.

STRIVOU 'VEZ GRAET EVIT UNVANIN AN EUSKAREG, HEVEZ ALLOU AN EUSKALZANDIA, PE AKADEMEIEZH AN EUSKAREG, MET KET EO MONT GOSTADIK GANTI, O TIWAL MAT CHOM HEP TROC'HAR YEZH AR BUGAL EUS HINI E FAMILH.

IKASTOLA EVIT AN HOLL : AN IKASTOLA N'EO KET SKOL UNAN BENNAK NAG HINI UR STROLLAD, N'EO KET SKOL AUN EMSAV BENNAK NAG HINI UN ILIZ ; SKOL AN EUSKAREG EZ EO. N'HE DEUS LIV POLITIKEL EBET HA N'EMAR E SERVIJ KENNAK SKOLAL EBET. DEN NE VEZ LEZET A-GOSTEZ ; DIGOR D'AN HOLL EO AN IKASTOLA, DIGOR DA BOBL BRO-EUSKADI EN HE FEZH.

KALZ NEBEUTOC'H A VUGALE A VJIE EN IKASTOLOU MA VJIENT BET KROUET GANT UR STROLLAD POLITIKEL PE UR RELIJION. A-HEND-ALL NE VJIE KET FOGBUL DROMP TAMB EBET KROUIN UN IKASTOLA E PEP KERADENN EVIT PEP IDOLOGIEZH, RELIJION, STROLLAD POLITIKEL PE RENNAK SKOLAL KEN GWIR MAZ EO EZ EO DIARES-KENNAK DIA D'UN IKASTOLA MONT EN-DRO INGAL.

UN IKASTOLA A VJIE UL LIV POLITIKEL, RELIJIEL PE SKOLAL RESIS MANN PE A ZEGEMERFE BETEK HE LEVEZON (INFLUENCE) UR STROLLAD BENNAK E VJIE TU STAGAN UR SKRITELL OUTO HAG E VJIE UL LOEDENN VATEUS EN VUGALE A CHOMPE HEP RESEV UN DESADUREZH HE DJIE O FIVINDIKRET KALZ, DRE MA NE VJIENT KET KASET D'AR SKOL-SE.

DIFORC'HIOU BRAS 'ZO ETRE DOAREOU-SORJAL HOLL GERENT AN HOLL IKASTOLOU WAR DACHENNOU AR POLITIKEREZH, AN IDOLOGIEZH, PE AR RELIJION. HOGEN, DREIST D'AN HOLL ZIFORC'HIOU-SE E SANTOM E EUS UN NEZH ENNOMP, UR SPERED ENTANET, UR YOL BOUTIN ; E KEMENT HINI AC'HANOMP E KAVER KARATEZ EVIT AN EUSKAREG HA C'HOAZH GWELET HOK BUGALE OUZH E GAOZAL HA GWELET ANEZHIO DONT DA VEZAR GWIR EUSKARIZ, SE AN HINI EO A UNAN START AC'HANOMP HAG EN ANV AL LIAMM-SE E NAG'NOM KEMENT LIAMM ALL GANT AR STROLLADOU ALL, N'EUS FORZH A BLEC'H E TEUONT GANT AR PEZH EZ INT.

IKASTOLA HA SERVIJ PUBLIK : AR SKOL C'HALL, HA PA VEFE PUBLIK PE BREVEZ, N'EO MONSE BET UR SERVIJ PUBLIK PUBLIK N'HE DEUS MOSE RESPONTEK DA C'HOULENNOU POBL EUSKADI WAR DACHENN AN EUSKAREG HAG AR SEVENADUR EUSKARAT EK SKOLOU.

N'EUS KEN AN IKASTOLA A C'HELLER REIR AN ANV 'SERVIJ PUBLIK' DEZHI EVIT AR MARE.

RAK-SE E C'HOULENNOUP DIGANT PENNOU BRAS AR STAD HAG AN TIEZ-KEN SKOAZELLAR AN IKASTOLOU EN UR REIR DEZHO ARCHANT HA PEADRA D'OVER SKOL. EN UL LAVARET FRAEZ HA SKLAER E TLEFE MEBREZEZH AN IKASTOLA BEZAR E GALLOUD POBL EUSKADI HA N'EO KET E HINI MELESTRADUREZH-KREIZ (ADMINISTRATION CENTRALE) BRO-C'HALL.

DA ECHUIR : SETU ENTA AR MENOZIOU DIAZEZ BET DEGENERET GANT AN HOLL IKASTOLOU A YA D'OVER SEASKA ; DISKOUER A HEUNT PETRA EO SEASKA HAG ANIEZH AN IKASTOLOU A YA D'OVER ANEZH.

SEASKA

UR BLOAVEZH ARME : TORR-REVR NEMETKEN ?

Ha pa ne vefe nemet torr-revr, e traidfepeg pligegh dirzañ ken atud ha tra marteze ?

DIGAREZ AN ARMEODU : AR BREZEL. Ur wech a oa hag ur wech ne oa ket hag ur wech e vo c'hoazh div vro. Pennod bras an hini gant ha li-vare : '0, ni 'zo tud a beoc'h, na glaskomp ket reuz, ya, ya, tud a beoc'h, met... ar re all e-kichen aze, ha... ne ouezer ket re vat petra 'zo eo o fern. Owelloc'h deomp krouñ pe-fra da zifenn ar vro... Kenekes...'

c'hoazh... HIRIV AN IMPALABOURIEZH HAG AR C'HAPITALISM, SED AZE AN DOARE OUELLAR DA VIROÛT OUM AN BREZEL. KROHIN KEVREDOURIEZH EMEN HAG ENVERET (autogérés) E LEC'H MA C'HELLO AN HOLL BEVAN E PEOC'H DIERH HAG EIRIUS. Gerioù, a laro lod. E ya ! Gerioù... Ha penaez ? En ur gemerout ar fuzuilhoù, ar bombezennoù ? En ur sevel arme ar bobl ? Evidon 'e eus kemet a zavez faskouriezh e-touez ar vicherourien hag ez eus e-touez ar jeneralad. Ha n'eus forzh paezout peizant a oar ne vez ket dastumet koul-fleur en ur hadañ askol.

BOURGEOIS A C'HOULEN E VEFE KROUET POSTOU EN TIEZ-HER

'N'ai l'honneur de vous demander de bien vouloir joindre à votre requête la traduction de votre lettre qui doit être légalisée et certifiée conforme par la mairie de votre domicile'. Petra 'dalv an dra-se ? 'Da gentañ, 'v. Bourgeois a tegemer al liher kentañ e brezhoneg c'hoazh a zo un arakadenn a-kever ar pezh a lavar Beullac evit ar SAC. 'Da eil, e c'houleno e gwirione e vefe a-barzh kemet ti-lerc'h e Breizh tud barrek da dreñs e galleg testemoù brezhoneg. Pezh a zo bet get evit al liher-se 'zo gear evit n'eus forzh paezout tamper kaset d'ar veta-tradurrezh. Evit ma c'helle bezañ siellet an droidigezh gant un ti-lerc'h, e rank bezañ bet troet gant un 'traducteur assermenté'.

Troet en deus J.K. e liher e galon vat ar wech kentañ met 'vo ket siellet bezañ bepred e galon vat. Goulen a rae ar c'hentañ tro e vefe tremenet heptañ evit an droidigezh.

Jil Killever

Jil Killever E NIVEREN 'BROMADE' A ZOU ; DIAZEZOU AN EMZEPEN NANN-FEULS DIWAR SKOUER AR STOURM ENNEPKLEUEL E PLOGORV.

OP 20 E AR VIRUS NEVEZ-SE ?

FICHEIN SIGNALETIK. Anv : OP 20 Bloaz ganeidigezh : 1971 Lec'h ganeidigezh : Bourdel (Bordeaux) Klieved-red degaset : gant enebourien a goustiads Tud kizidik d'ar c'hlieved : tud yaouank eus 18 da 22 vloaz Pelec'h krouñ ar virus-se : coordination OP 20, 48 33, 13170 LA GAYOTTE Medicined o klask paezout ar c'hlieved : ministr an Armeod

E 1971 eo bet savet an OP 20, da vare emvod bloaz an emberien a goustiads, gant un 20 mesko o doa diviset kas bepred a liher hevel evit goulen ar statud hervez al lezenn. Penaez ul liher hevel ? - Evit stourm a-enep disenteziñ ar bodad a roe pe a nac'he reiñ ar statud betek tenze hep displegad penaez. - Evit ma c'helle tud all entreget an intelektual gwiren ar statud. - Evit ma vefe tu e gwirione da nac'h a felle dezhañ, dihañ bezañ enber a goustiads. 'Disoc'h kentañ : diwar 212 liher hevel n'eo : 5 degemeret, 48 nac'het evit an divis kentañ. 'N'eo nemet walc'herc'h ur brezel-lezennoù hir, neur e vevet koul-bec'h ha div c'h'alvedem dirak ar c'huzul-stad e vez degemeret mat ar goulen gant evit-se. Trezen 500 statud 'zo bet roet evit-se d'as emberien a goustiads OP 20, Abaoe 1975.

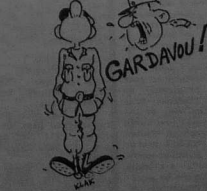
Jil Killever

OP 20 E BREZHONEG

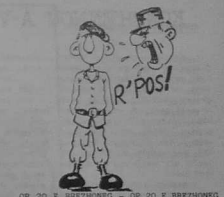
FICHEIN SIGNALETIK : Anv ar virus : OP 20 e brezhoneg. Bloaz ganeidigezh : 1980. Lec'h ganeidigezh : Kemper. Klieved-red degaset : gant ur paotr yaouank deus an Essav. Tud kizidik d'ar c'hlieved : tud yaouank all an Essav. Pelec'h krouñ ar virus-se : Skol An Essav, 8 straed Roche, 35000 Bazoan Madrin o klask paezout ar c'hlieved : Yann Bourges, Ministr ar Ministre de la Défense, 14 rue St Dominique, 75997 Paris Armées.

5 a viz Mae 1980 / J.K. a gas ul liher d'ar ministr evit goulen ar statud. Al liher 'zo bet estannet war 'brouez' niverenn 1. 20 a viz Mae : Dalc'het eo J.K. ar c'huzul Gouradur a Soissons a-benn an 3 a viz Even. 3 a viz Even : Hervez al lezenn, ne b euz gant ur goulen evit bezañ enber a goustiads, en deus 2 vis gouezet (sac'hoù) ouzhpenn J.K. n'eo ket set da Soissons eta. 4 a viz Even : Respost ar ministr en eo gav e Kemper. Goulen a ra an droidigezh gant hervez al lezenn ha ainet gant an ti-lerc'h. 10 a viz Even : J.K. a as e ti-lerc'h Kemper. Kaset 'vez da velout an It. Herledan, eil vevet e Kemper. Kinzig a ra dezhañ e droidigezh. Dinet ha siellet e vez. Kas a ra an droidigezh hag ul liher all e brezhoneg. 11 a viz Even : Polis Kemper a c'haly anezhañ evit reiñ da c'hoazout dezhañ en deus 3 devezh evit mont da Soissons. 'Ne yañ ket, gortos a ra c'hoazh respost Y. Bourges.

Evit bezañ degemeret eval enber a goustiads, e rank hervez al lezenn kas ul liher d'ar bodad savet a-rat-hañ. Met eo displegad an adegod fi-lizofel pe relijel a lak ar bodad da c'houlen ar statud. (An emberien OP 20 a zo kontrol d'an dra-se). Met ar Stad c'hall a vir ouzoc'h brudañ al lezenn-se.

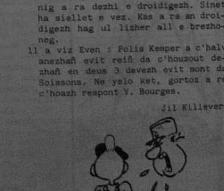
Jil Killever

OP 20 E BREZHONEG

FICHEIN SIGNALETIK : Anv ar virus : OP 20 e brezhoneg. Bloaz ganeidigezh : 1980. Lec'h ganeidigezh : Kemper. Klieved-red degaset : gant ur paotr yaouank deus an Essav. Tud kizidik d'ar c'hlieved : tud yaouank all an Essav. Pelec'h krouñ ar virus-se : Skol An Essav, 8 straed Roche, 35000 Bazoan Madrin o klask paezout ar c'hlieved : Yann Bourges, Ministr ar Ministre de la Défense, 14 rue St Dominique, 75997 Paris Armées.

5 a viz Mae 1980 / J.K. a gas ul liher d'ar ministr evit goulen ar statud. Al liher 'zo bet estannet war 'brouez' niverenn 1. 20 a viz Mae : Dalc'het eo J.K. ar c'huzul Gouradur a Soissons a-benn an 3 a viz Even. 3 a viz Even : Hervez al lezenn, ne b euz gant ur goulen evit bezañ enber a goustiads, en deus 2 vis gouezet (sac'hoù) ouzhpenn J.K. n'eo ket set da Soissons eta. 4 a viz Even : Respost ar ministr en eo gav e Kemper. Goulen a ra an droidigezh gant hervez al lezenn ha ainet gant an ti-lerc'h. 10 a viz Even : J.K. a as e ti-lerc'h Kemper. Kaset 'vez da velout an It. Herledan, eil vevet e Kemper. Kinzig a ra dezhañ e droidigezh. Dinet ha siellet e vez. Kas a ra an droidigezh hag ul liher all e brezhoneg. 11 a viz Even : Polis Kemper a c'haly anezhañ evit reiñ da c'hoazout dezhañ en deus 3 devezh evit mont da Soissons. 'Ne yañ ket, gortos a ra c'hoazh respost Y. Bourges.

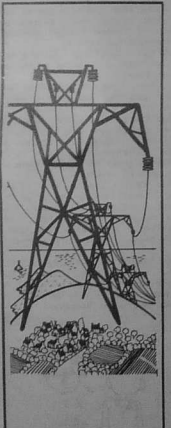
Evit bezañ degemeret eval enber a goustiads, e rank hervez al lezenn kas ul liher d'ar bodad savet a-rat-hañ. Met eo displegad an adegod fi-lizofel pe relijel a lak ar bodad da c'houlen ar statud. (An emberien OP 20 a zo kontrol d'an dra-se). Met ar Stad c'hall a vir ouzoc'h brudañ al lezenn-se.

Jil Killever

KONCHENNOÙ A- VREMAÑ

Kavout a ra din e ranker diskar ar vezh da vat. Hemañ...
bet asaset 9,90 miliard Kw...

Wouzhet bras e re a dreden a vez asaset deomp.
Chifroù 1978 :

...HA KERCH D'AR C'HOAZH *
Ha 'c'hoazh vezh ar abaden...
bet asaset 9,90 miliard Kw...

Table with 2 columns: word and its plural form. Includes words like 'gant', 'suz', 'diver', etc.

POZHI-A-GOVIERS AN ORIAÑT DA BELEC'H ENNAO' P O M ?

BOUET D'AR CHATAL...
1 milion tonenn a vout evit ar chatal bep bloaz...

...HA KERCH D'AR C'HOAZH *
Ha 'c'hoazh vezh ar abaden...
bet asaset 9,90 miliard Kw...

O SINAR D'AD AN TREDE REK...
Tallod ar stouderoù evit an douaried, Bangkok...

...HA KERCH D'AR C'HOAZH *
Ha 'c'hoazh vezh ar abaden...
bet asaset 9,90 miliard Kw...

...DA GONTAMIN NON HINI.
Boued-saut eo dreist-holl ar boued-chatal a dreden...

...HA KERCH D'AR C'HOAZH *
Ha 'c'hoazh vezh ar abaden...
bet asaset 9,90 miliard Kw...

get : gant
a, ag : suz
br, dir : diver
ye'h : bern
bloach : tre
a : evel
doarou : keleier

KELOU LAOEN AR DELAC'HOEN

Hervez "le Canard Enchaîné" e vefe pennoù-touez en un arme o touc'hant war-dro has...

Gra Plegoù a soñje e c'halle prenañ kloridi bihan...

gell e vez gouezet kals ne- deutoc'h war bep litrad laezh Gwir eo levez e vez tapet...

francesaer. Ha chaontet ket genaroden tud ar porzhioù all-se, nagan vat ; en em...

HAG AN POZHI ?
4 miliard a lurioù keh evit an hent o vont d'ar porzh...

...HA KERCH D'AR C'HOAZH *
Ha 'c'hoazh vezh ar abaden...
bet asaset 9,90 miliard Kw...

get : gant
a, ag : suz
br, dir : diver
ye'h : bern
bloach : tre
a : evel
doarou : keleier

LOM war ar maez. LEVRE EVIT AR VUGAL. LE HAG AR RE ZO O TESKER AN TEER.

DIVROAN. PASTER 66 X 47 CM. 5 LITRE HERVEZ I.

TRAOU ALL NON EUS DA GINNIG DEOC'H ! GONTAMIN AN KLOU DUBAR ; SAK AN ENNAO, ENNA AN ENNAO, O C'HOAZH BLOAZ, SOJA BLOAZ.

TAOLENN

ARAOK MONT PELLOC'H :	
PENNAD DIGERIN.....	2
POBLOU GWASKET :	
BRO GEBEG : "DISPAR SIOUL" HA REFERENDOM.....	3
HAG HOR YEZH ? :	
DIWAN : BREZHONEKAAT HA KENTAR-DEREZ.....	4
PETRA EO AR C'HOD SOLEIL ?...	5
DIWAN HAG AR C'HLEV-GWEL.....	5
RADIO : SKINGOMZ, TELE :	
SKINWEL.....	5
DILEURIDI T.S.A.B. E BUREV COUBAND.....	5
HAG O YEZH ? :	
SEASKA, C'HOAR HENAÑ DIWAN...	6
SEASKA : CHART AN IKASTOLAOU.	7
ARME :	
UR BLOAVEZH ARME, TORR-REVR NEMETKEN ?.....	8
BOURGES A C'HOULENN E VEFE KROUET POSTOU EN TIEZ-KER....	8
OP 20, PETRA EO AR VIRUS-SE?.	9
OP 20 E BREZHONEG.....	9
NUKLEEL :	
KONCHENNOU A-VREMAR.....	10
SOJA :	
DA BELEC'H EMAOMP O VONT ?... 10-11	
PATATEZ :	
AVALOU-DOUAR : AR GWALL-VAREAD WAR AR C'HENWERZH.....	12

PATATEZ: FALL AR JEU.

Abaoe un nebeut bloavezhioù 'zo, n'a ket gwall vat an traoù war marc'had an avaloù-douar e Breizh (150 000 tonenn ar bloaz). Goude bezañ tennet meur a gantad a donennoù n'eo ket deut a-benn ar brodukterien da werzhañ anezhe : arruet eo fall ar feur (cours) war an aval-douar er bloaz-mañ c'hoazh. War marc'hadoù St Malo, Kastell-Paol ha Pempoull ne vez ket gwerzhet ken an drevad (produit de la récolte). Bemdez 'vez ret distrujañ anezhi. Nevez 'zo, o deus kroget ar brodukterien da glemm en ur sevel manifestadegoù kalet ; ur wech ouzhpenn 'zo bet taolioù-start gante.

2 000 a beizanted o tont eus St Malo, hag ivez deus Bro-dreger ha Bro-Leon, ar c'hoant mont e-barzh prefedi ar rannvro gante, 'zo set da vanifestiñ e Roazhon. Stanket eo bet hent hanternoz Roazhon gant 450 traktor bennak, o c'hirri leun a batatez hag a zo bet diskarget war an hent. Trodro d'ar prefedi 'oa ar CRSed o c'hortoz hag evel just 'zo bet jeu. Kael ar prefedi, gouleier ar c'hroazhent, ar gwez plantet a-hed an hent n'o deus ket dalc'het penn da gounnar ar beizanted. Hervez kontoù an ti-kêr, 'zo bet 48 milion lur kozh a goll. Edmond Herve, maer Roazhon, en deus nac'het paeañ ar faturenn 'vo evit adkempenn an traoù. Honnezh 'vo kaset da Jiskar !

An deiz war-lerc'h (d'ar Sadorn) 'zo bet un abadenñ all ken kalet hag hini Roazhon, e "Coat-an-Doct'h" war an RN 12 etre St Brieg ha Gwengamp. E-pad peder gwervezh eo bet troc'het an dremeniri

(circulation) gant ar "glissières de sécurité" bet diframmet, hag an avaloù-douar bet diskarget e-kreiz an hent. Pa'z eo digouezhet ar CRSed 'zo bet un tamm reuz ; estafet an archerien ha R 14 an R Ged 'zo bet lakaet tan enne.

Perak int arruet da dibab ar feulster evit bezañ klevet ? Evit kompren an diaezamant eo ret klask respont d'ur goulenñ kentañ. Perak 'zo re a batatez war ar marc'had ?

Etre broioù ar CEE 'vez ar pren-ha-gwerzh war drooù an douar. Un nebeut a vroioù 'vez o lakaat o douaroù dindan avaloù-douar : Gresia, Itali, Spagn (n'emañ ket 'barzh ar CEE c'hoazh) hag ivez Bro-Saoz ha Bro-Alamagn n'o deus ket ezhomm ken prenañ war marc'hadoù estren. Sikouret 'vez ar re gentañ gant o gouarnamant evit ermaeziañ (exporter) o re batatez.

E Gresia, da skouer, 'vez roet ur skoazell-arc'hant 65 santim d'ar beizanted, dre 2 lur patatez ermaeziet. Anat eo 'pezh a heul : pa 'tigouez an aval-douar estren war ar marc'had gall vez kalz izeloc'h e briz evit an hini gall. Re start eo ar c'hevezerezh (concurrence) evit ar Vretoned. N'hallont ket gwerzhañ ken 'barzh Kreisteiz Bro-C'hall. Pa vez produet re e tiskenn ar prizioù. Lezenn ar marc'had eo ! Ret vez dezhe distrujañ o zrevadoù.

Ar FORMA (Fonds Orientation Réglementation Marchés Agricoles) liammet da vinistrerezh al labour-douar en doa divizet reiñ ur skoazell-arc'hant evit distrujañ

5 000 devezh-arat a batatez er Frañs (860 d.a. barzh Aodoù-an-Hanternoz) N'en deus ket dalc'het d'e c'her.

Ha koulskoude eo arruet poent-bras d'ar beizanted tennañ o fatatez ablamour ma'z eo ret dezhe labourat o douaroù araok plantañ kaol-fleur (brikoli) an diskarnzer. Bemdez e tennont ur bern ha ne deu ket endro arc'hant o frejoù zoken. An amprestoù, n'hallont ket paeañ anezhe endro ken. Tost d'ar freuz (faillite) emañ lod anezhe. Charles Josselin, prezidant kuzul-departamant Aodoù-an-Hanternoz en deus laret eo ret da gouarnamantoù ar CEE lakaat da dalvezout reolennoù nevez war varc'had traoù an douar en Europa a-bezh.

En em c'houlenn a c'hellomp hag-eñ ne vije ket gwelloc'h da bennoù bras al labour-douar lakaat ar beizanted da blantañ pe hadañ traoù all (topinanbour marteze...). N'omp ket arruet aze c'hoazh !

Hag-eñ ne vije ket un doare d'implijout traoù an douar pa vez produet re anezho ? Pa weler 'vez dispignet ur bern arc'hant da gas armoù d'ar broioù faskour (fachist) evel Chili pe Brezil, en em c'houlenn hag-eñ ne vije ket tu da gas ar c'hirri-nij-se leun a voued d'ar vugale 'zo eno (un huñvre ouzhpenn eo !)

Pa soñjer 'vez laeret miliadoù ha miliadoù a donennoù soja d'ar bobloù-se, 'zo o vervel diwar an naon, evit kargañ kof moc'h Breizh !

Met ur gudenn all eo marteze.

Yann-Bernez Moazan

ERRATA
 Pedif a reomp Lukian Kergoat hag hol lennerien d'hon digarezif evit ar fazi spontus zo en em silet er pennad "Ar skrabell vrezhoneg". Er frazenn zivezhañ e oa dav lenn "BEP A LIZHERENN" ha n'eo ket "bep a lizherennoù" evel just !

Skipailh "bremañ"

BREMAN

Kasit al lizhiri, ar c'houmanantoù, ar bruderezh hag ar pennadoù da :

"bremañ"
 8 straed Hoche
 35000 ROAZHON
 (pellg. : (99)30.90.15.)
 Kazetenn diskleriet hervez lezenn ha tennet 1 000 skouerenn anezhi.

Maketenn savet gant : Olier ar Mogn ha Kaorin Legrand.
 Moutet e ti-moulerzh al Lisoù e Roazhon.

Savet eo bet an niverenn-mañ gant : Kaorin Legrand, Tangi Louarn, Jil Killever, Lena Louarn, Maodez Kombaod, Mikael Duval, Yann-Bernez Moazan, Mikael Baudu, Joel Donnart hag ... an Arvester ha Yann ar Feunteun (Aod) !

Renner ar gazetenn : Olier ar Mogn.

Ar pennadoù sinet ne engouestlont nemet ar re o deus savet anezho.